

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' משפטים כ"ה שבט תשפ"ב

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס' 675

פנינים יקרים

סוף פרשת יתרו ואם מזבח אבנים וכו' ותחלת פרשת משפטים, רש"י מפרש על המזבח שמטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים לכן נאמר לא תניף עליהם ברזל ק"ו בין אדם לחבירו בין איש לאשתו ללמד את הדיינים המומחים חשיבות השלום והפשרה, שלא יהיה בבחינת יקוב הדין את ההר. (וללוי אמר)

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) המשפט נראה בעיני אדם כ"כלי זכוכית" שאין להם ערך רב שאינו אלא ענין של סדר חברתי, אבל חז"ל גילו לנו את סוד המשפט שהוא חשוב כאבנים טובות ומרגליות, אשר רק לעתיד לבוא נראה עד כמה יש בדינים סודות אלקי המכוונות אותנו לתקון המעשים בדרך ישר.

ואלה המשפטים וכו' (כא, א) תחלה מטפלים בבניית החברה האנושית ורק אז תהיה ראויה למשכן ולמזבח. (הגרש"ר הירש)

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) אשר תודיעם מיבעי ליה אבל אמר אשר תשים כמו ויאמר שימו לחם (בראשית מג, לא) ר"ל שהוא גזירת המקום ב"ה אשר תשים לפניהם ויקבלו את הדינים כמו שקבלו עשרת הדברות שלא שייך זה ללא זה.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, כי תקנה עבד עברי (כא, א-ב) אי אפשר להגיע אל קרבת ה' וקשר אמיתי בין האדם לקונו מבלי להיות אדם ישר וטוב וגם בעיני צדק ויושר בין אדם לחבירו בהם תלויה השראת השכינה.

כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם (כא, ב) יש לפרש הנה אנו נקראים בנים ואנו נקראים עבדים היינו מי שעובד על מנת לקבל פרס נקרא עבד וזהו שש שנים יעבוד אלו שש שנים שמותר לסחור, אבל ובשביעית שאסור לסחור בשביל שהוא שמיטה א"כ יצא לחפשי חנם היינו שלא יעבוד השי"ת אלא שלא ע"מ לקבל פרס.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) התורה התירה להתנות תנאים בדברים שבממון מפני שיכול לוותר על ממונו למחול עליו לתיתו למתנה, כל האפשרות להתנות הוא רק בפרטים אבל לא לעקור את כל דיני התורה ולקבוע במקומם חוקים ומשפטים אחרים, וזהו ואלה המשפטים ולא אחרים, ואלה ואו' מוסיף על ענין ראשון מה עשרת הדברים מסיני כך אלה הדינים מסיני, וזהו שמתפללים השיבה שופטינו כבראשונה...

כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם (כא, ב) אני נראה חוץ ממשומו, זה הפסוק ירמוז על האדם ושלמותו, וזה כי תקנה עבד עברי ר"ל התקנה של עבד עברי שש יעבוד וכשיגיע לשנת השבע יצא חופשי מאדוניו, התיקון של עבד עברי תקנה מלשון התקן ובגימטריא תקון (עם הכולל) שש עשיריות יעבוד ואם זכה לששים שנה יעבוד את בוראו ואם זכה עוד והגיע לשבעים, ובעוד עדיין כח עליו אפילו הגיע ולמאה שנה אל יסית אותו יצה"ר לחשוב בלבו שהוא פטור מן המצוות ואדרבה זהו התקון התקן עצמך וכו'.

ובשביעית יצא לחפשי חנם (כא, ב) שואל הנציב מאי קמ"ל שיצא חנם הלא מלכתחילה קנהו לשש שנים וכיון שחלפו שש שנים יוצא לחפשי, ומתוך שהיה מקום לחשוב שעבד לא יצא לחופשי רק בגט שחרור קמ"ל שיוצא חנם ללא גט שחרור, עלה בדעתו להבין שקנין העבד דומה לקנין ממון ולא לקנין גוף לכך בהגיע לשש שנים משתחרר אוטומטי.

(פלגי מים)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשק שיחת הרא"ש זיע"א אצל שמואל קרלי"ץ האבא לצפאס ע"ה א.א.

לא ניתן להטעות אותנו, ולא ניתן לכלב הזה, ליצר הרע, לקרר אותנו, ולשכנע אותנו שכבר ממילא הכל אבוד. אין בריאה אחת בכל העולם שהולכת לאבדון. בכל מקום שאנו נמצאים "אילך זעקו ונמלטו בד בטחו ולא בושו", מתי, כ"שאנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם". האדם לא צריך לפחד כלל, בכל מקום שהוא נמצא הוא יכול לצעוק, כי בכל פניה ופניה שהוא פונה אל הקב"ה, הקב"ה עוזר לו.

יא

לכן אל לנו להטעות את עצמינו בשטויות כאלו שחסידים שוטים מטעים את עצמם, זה הקרירות של היצר הרע שרוצה למנוע מאיתנו להתאחד. הוא רוצה שיהיה בינינו קנאה, שנאת אחים, תאוות טפילות, ולא לתת לנו להתדבק לקוב"ה. אולם בשביל זה נתן לנו הקב"ה את החמישים ואחד יום הללו, בשביל שנגיע בהם לחשבון הנפש שלנו, ולישוב הדעת האמיתי. שנאהב אחת את השני, וממילא היסורים שלנו לא ישברו אותנו. כי כשיש לאדם כאבים ויש לו חבר אמיתי הוא משיח את לבו לפניו והכאב מתפוגג. הוא נוכח לראות שזה רק דמיון ולא כאב.

לכן אני מבקש מכם חברים, בואו נתאחד כולנו. אל תטעו את עצמכם בדמיונות. הכל שקר כדי לבלבל את המוח ולכלות את החיים לריק. כולנו מרוחים באותו בוך, אבל יש לנו דרך לעשות תשובה בכל רגע. יש לנו זכויות גדולים מיהודים ששפכו את דמם בשביל הרבש"ע. בכל דור היו צדיקים שהפקירו את

רק מכיון שהם כבר הלכו בדרך הזו הם סללו את הדרך עבורנו אם נזכה ללכת בדרך שלהם. ולא כל אחד זוכה, בשביל לזכות צריך להתעקש, ולבקש, ולתבוע. רק מי שמתעקש וטוען: הרי כל אחד יכול לזכות, הוא יזכה להגיע. ואם נתעקש ונלך בדרך שהם הלכו, כשנכנס לקבר בבוא היום הם יבואו לקראתנו, נחיה איתם ולא בעולם הדמיון. זה הכוונה שאברהם אבינו עומד בפתח הגיהנום ולא נותן להכנס. אפילו מי שמלא פגמים אברהם אבינו בא לקראתו ומזכה אותו שיעלה את הניצוצות כולם לפני כסא הכבוד, וכך הוא ניצל מדינה של גיהנום. כי ביום הדין הוא נידון על כל הפגמים שלו לפני כסא הכבוד ולא לפני הקליפה, וממילא אין למלאך המות כל שליטה עליו. אלא שעל אנשים כאלו אמר רשב"י: ראיתי בני עליה והם מועטים.

קינדער, עוד לא מאוחר! אל תהיו אדישים! הכלב הזקן, היצר הרע, מקרר אתכם שאברהם אבינו יוציא אתכם מן הגיהנום, מי שבא לשם בעירום ובחוסר כל נשאר ערום, חושך ואפילה לאדם כזה. הוא היה מסכים לסבול את כל היסורים ביחד שיש בעולם במקום רגע אחד של בוש שם, ובמקום רגע אחד של פחד או כאבים שם. הבה נתאחד יחד ונבקש מהרבש"ע שלא יתן להטעות אותנו, ושלא נחשוב שהם יצילו אותנו אם לא נעבוד כמו שהם עבדו. אם אנו נטעה את עצמנו לא יעזור לנו שום דבר. אין לצדיקים אפשרות להגיע אלינו רק אם אנו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

להשיג, רק זו היא העבודה של היצר הרע, לשבור, והוא מקרר אותנו שלא יהיה לנו חשבון.

לכן הבה נתאחד כולנו, ולא תהיה שנאת אחים, לא תהיה בינינו קנאה רק קנאת ה' צב-אות, ומאהבה טפילה יהיה אהבת ה', ע"י שמהסיבות שהוא שולח לנו נשמע שהוא המונע אותנו מלפגום. ואם מגיע לנו באמצע תפילה מחשבה רעה, עלינו לדעת שהרבש"ע שלח אותה אלינו בשביל שנראה מי אנו באמת, ולא להשבר מזה, כמו שאין להשבר מכל מה שהאדם עובר בחיי היום-יום, מהכל הוא צריך לשמוע שזה מה שהוא, ולחרוש, ולצעוק, עד שיצא מכל הבחינות של הפגמים שלו ויתחיל לחיות עם הרבש"ע בבחינת "פה אל פה אדבר". ותמיד יפחד ממנו. כי הוא יהיה מקושר אליו בכל רגע. כי כאשר האדם הוא בשפלות הרבש"ע מתגלה בכל רגע ורגע לבחינת היסוד שלו ע"י הסיבות שהוא שולח לו, והוא דבוק בו מתוך השפלות.

כשאדם מגיע להכרה הזו הוא מגיע לכלות הנפש, אבל לכלות הנפש לא מגיעים ברגע אחד, זו עבודה של שנים ארוכות. בשביל להגיע לכלות הנפש צריך להתפשט מהמציאות הגשמית שלנו, ולחיות במציאות הזו שהרבש"ע בורא אותנו בכל רגע בבחינת גולם, ובכל רגע הוא נופח בנו נשמת חיים, ואז נודה לקב"ה על כל נשימה ונשימה שנתת בי, ונחיה במציאות הו"י בשלימות.

המשך יבוא אי"ה

עצמם עבור הקב"ה בכדי שהזכות שלהם תחזיק את הדורות שיבואו אחריהם עד שמשיח יתגלה, דהיינו עד שתהיה אצלנו שלימות של אהבת אחים ואהבת רעים, כשאיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק.

יב

הרבש"ע נתן לנו את נ"א הימים בכדי שנתיישב בדעתנו להגיע לכל זה, אבל הימים הללו עברו, הנ"א יום של שנת תשל"ח כבר נגמרו. לכן כולנו צריכים לקחת עצמנו ביחד, ואם נזכה להתאחד יחד נגיע ל"וחטאתי נגדי תמיד" לא רק בנ"א יום. אצל דוד המלך לא היו נ"א יום, אצלו היה "וחטאתי נגדי תמיד", אני מעורר את השחר, חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקיד. לכאורה מה השבח הגדול ב"חצות לילה", הרי יש הרבה יהודים שמשכימים באמצע הלילה, רק חצות לילה זהו החושך הכי גדול, ודוד המלך היה כל ימיו בחושך הכי גדול, בחינת חצות לילה, וכל הזמן הוא ראה את עצמו נידון, וביקש שהרבש"ע יביא אותו ליום הדין שלו והוא ידון אותו, וממילא לא תהיה לקליפה כל שליטה עליו. דוד המלך זכה לזה, ועל זה היה מודה לקב"ה "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקד", שכאשר הוא יבוא לדין הוא ישפט במשפטי צדקד, ע"י הקב"ה בעצמו, ולא ע"י הקליפה, וגם אנו כולנו יכולים ללכת בדרך הזו. הוא לא היה שונה מאיתנו. דוד המלך הגיע מיהודה ותמר, מלוט ושתי בנותיו, והגיע ל"דוד מלך ישראל חי וקיים. כמו שהוא השיג כך כל אחד יכול

המשך פנינים יקרים

ואם אמור יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי וכו' ורצע אדניו את אדני וכו' (כא, ה) העבד נענש ברצוע אף שרבו מוסר לו בעל כרחו שפחה כנענית בכ"ז אין לעבד להתעורר לאהוב את השפחה ואם אכן אוהב אותה יירצע...

ורצע אדניו את אדני במרצע (כא, ו) רש"י (מכילתא) אמר רבי יוחנן בן זכאי און ששמעה על הר סיני לא תגנוב והלך וגנב תרצע, וצ"ב וכי האון חטאה הלא הרגליים הם אשר הלכו לגנוב והידים הם שגנבו, אלא שיש כאן טענה לאון שלא שמעה היטב מאמר ה' לא תגנובו, כי אילו היתה האון שומעת כדבעי (הפנמה ראויה) לא היה גנוב. הערה: מוה"ר אשר זע"א היה רגיל להדגיש שיש לשמוע - העריץ ויש לשמוע - דער העריץ...

אם אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע (כא, י) מייירי על הגוף ועל הנשמה, וזהו שארה היא התורה כסותה היא לבישת טלית ותפילין ועונתה זו התפילה וזהו השייך לנשמה, ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף, לית ליה כיסופא מן שכניה, ועוד אין כסף לית ליה כיסופא לעלמא דאתי. (זה"ק משפטים דף צד, ותקוני זהר דף כב)

רק שבתו יתן ורפא ירפא (כא, יט) במסכת כתובות (לב) נאמר שאם הכהו הכאה שאין בה שוה פרוטה לוקה עליה וביאר רש"י כשאין שוה פרוטה כל חמשת החיובים נזק צער רפוי שבת ובושת, לפי זה מובן שמדובר בהכאה קטנה מאד - נגיעה בעלמא שאין בה שוה פרוטה ומ"מ חייבים במלקות, מלמדנו שהזהירות בכבודו ושמירתו אצל החבר צריך להיות למעלה מהכאה גופנית אף שאינה שוה פרוטה, מכאן הערה חשובה לזהירות שלא לגרום הנזק הקל ביותר.

ונקרב בעל הבית אל האלקים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו (כב, ז) על דרך רמז רק כאשר לא שלח ידו במלאכת רעהו ולא יעשה כל עולה במשאו ומתנו אז יזכה אדם להיות קרוב אל האלקים לקיים בו קרוב ה' לכל קוראיו.

ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך (כג, יט) המחשבה של הגוף מן האדמה תביא בית ה' אלקיך, תקדישה לעניני שמים לומר מודה אני ברכת התורה והלמוד.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כח, ה) הנרצה ביותר בעבודת הבורא הוא חפץ הלב ותשוקת הנשמה. (מסילת ישרים פ"ז)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח) כאשר עם ישראל נתן את לבו לבנית המשכן אז המשכן נבנה בלבו כאשר עשו לי משכן ברצון אמיתי ובנדיבות לב אז ושכנתי בתוכם, והיא תשרה בתוכו כמידה הראשונה.

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב) ציוה שלא יגבו בזרוע בענין שממשכנים על הצדקה אלא יגבו מן המתנדבים בלבד (ספורנו) והמטרה לקיים ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד שתיקנם בהכשרת הלב ע"י רוח התנדבות ולב פתוח ושופע וכן דרשו חז"ל והמפייסו בדברים מתברך ב"א ברכות (ב"ב ט).

ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו' (כ"ה, ב) ההדגשה מאת כל איש בא לרמז שאם אדם אוהב את חברו ומוכן לקבל ממנו התוכחה שמוכיחו או שמוכן ללמוד ממנו מדות טובות שרואה אצלו, זה יגרום שיתעלה בעבודתו יתב"ש, וזהו ויקחו לי תרומה מאת כל איש, כנ"ו שיש ביניהם אהבה ככל אשר ידבנו לבו לקבל עול מלכות שמים מכל איש תקחו את תרומתי כי תהיה ביניכם יכולת לקבל כל אחד מחבירו מדות טובות כנ"ל. (כהונת אלימלך)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

